

1177

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele:

BIROURI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenthaler & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Opelek Nachf., Anton Opelek.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII. Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicările mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIV.

„GAZETA” iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Târgul Inului Nr. 30. etagiul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 149.

Brașov, Vineri 6 (19) Iulie.

1901.

Românii în dieta Bucovinei.

Intre dietele provinciale ale Austriei, cari s'au intrunit la începutul lunii acesteia, se află și dieta Bucovinei. În revista noastră de ieri, în care am făcut amintire de nemulțumirile naționale, ce s'au manifestat mai ales în dietele din Istria, Tirol și Lemberg provocând conflicte grave, n'am amintit și despre nemulțămirea adencă, ce s'a manifestat în dieta bucovineană, și acesta din două motive. Mai întâiu fiindcă aici, din nenorocire, opoziția națională nu s'a putut manifesta cu puterea, cu care s'a manifestat în dietele amintite, și apoi fiindcă ne-am rezervat anume să vorbim îndeosebi despre cele ce s'au petrecut în dieta din Cernăuți.

Din nenorocire, diseram, clubul român dietal bucovinean joca ađi un rol oportunist și a rămas ca adeveratele gravamine naționale ale Românilor bucovineni să fiă susținute de un singur deputat național român independent, care n'a pactat cu nimeni și n'a făcut nici cea mai mică concesie în prejudiciul cauzei drepte naționale române, ce este atât de mult desconsiderată și prigonită de către guvernanta de ađi ai țării.

Acest deputat, care a avut curajul de a se face interpretul adeveratelor sentimente ale poporului și a da pe față toate fărădelegile, ce se comit în detrimentul cauzei sale sfinte, a fost, precum este cunoscut cetitorilor noștri, deputatul național Dr. Iancu Flondor.

Intr'un discurs remarcabil, ce l'a ținut în ședința dietei din 6 Iulie n., Iancu cav. de Flondor a desfășurat înaintea dietei și a țării icona reală a stărilor actuale în Bucovina și a făcut-o cu astfel de argumente și cu atâta putere a convingerii, încât cuvântarea sa a devenit o filipică zdrobitoare contra nemernicilor

uneltiri ale dușmanilor neamului nostru.

Problema, ce și-a pus-o și ce i-a impus-o conștiința datoriei naționale, n'a fost ușoară, căci acușările sale erau de tot grave și poziția sa în mijlocul acestei diete era și mai gravă din cauza atitudinii de trei ori nenorocose a celorlalți deputați din așa numitul club dietal român, cari în loc să se ridice cu toții și să-l sprijinescă, au tăcut, fiindcă așa le prescria acel pact fatal, ce l'au fost încheiat cu șeful guvernului bucovinean și de sub a căru influință amorțitoare și pernicioasă încă nici până astăzi nu s'au putut smânei.

Diete mai mici decât a Bucovinei, cum este aceea a Istriei, își au opozițiunea lor energică și conșcie de datoria ei. Numai în dieta din Cernăuți nu se găsește opoziția impuitoare când e vorba de interesele de viață ale poporului român băștinaș al țării, numai aici se întâmplă anomalia, ca totă sarcina luptei desperate să cadă pe umerii unui singur om, ér cei chemați și datori a intra în luptă dimpreună cu el, să dică la toate numai „da” și „amin”.

Este un moment de mare mângăere, că s'a aflat și numai un singur deputat, care în aceste grele împrejurări să țină sus stégul demnității naționale spuindu-le în față celor dela putere, că guvernarea lor tinde fătiș la ruinul Bucovinei, la ruinul economic și politic, și că în deosebi sistemul actual de guvernare desfășură o prigonire sistematică pe toate terenele în contra elementului național românesc.

Nu vom să recapitulăm capetele de acușare din vorbirea d-lui Flondor. Ajunge să spunem, că după constatările sale neresturnabile, sistemul Bourguignon a luat pentru Bucovina o turnură, ce-l asemăna ca ou cu ou cu sistemul de persecuțiune șovinist dela noi. Suspicioșii, denunțării, calumniării, ilegali-

tăți, forță brutală, amăgirile, ademenirile și perfidia cu carul — toate se găseșc și în acest sistem.

„Una însă trebuie să surprindă și să bată la ochi. Succedatu s'au mai multe guverne austriace unul după altul și venit'a în urmă vestitul Dr. Koerber, care se laudă, că prin dreptate și imparțialitate față cu diferitele națiuni ale imperiului, a putut să ia crizei ghimpele veninos. Ei bine, acest guvern n'are ochi pentru ceea ce se petrece în Bucovina?”

N'o fi având, căci Bourguignon îl va fi asigurat, că clubul dietal român merge cu el, ér d-l Flondor pôte fi foarte ușor suspicioșat, că ar fi numai un mare agitator.

Aici se concentrează totă calamitatea actuală, de care sufer Români bucovineni. Cu atât maimare și mai neprefuit este meritul deputatului Flondor, căci, deși ađi întâmpină încă la cei dela guvern urechi surde, poporul, care suferă, l'a audiat și l'a înțeles și e viuă speranța, că în cele din urmă se va deștepta din buimăcela, în care l'a adus politica oportunistă, și se va alipi cu trup și suflet de aceia, cari apără drepturile lui cu bărbăția și cu desinteresare.

Atunci isbânda morală de ađi a cauzei naționale va trebui să aducă cu sine și isbânda reală!

„Pericolul”—ruten. E vorba érași de bieții Ruteni. De când Rutenii din Galiția au părăsit dieta galițiană, pe șovinisti maghiar i-au apucat de-a binele frigurile. Nu-i destul, dic ei, că avem în calea realizării visului nostru național pe Români, Germani, Sârbi, Slovaci etc., dér étă se mai ridică de peste Carpații nordici și cestiunea rutenă, care de sigur va trece granița în Ungaria și vom avé c'un obstacol mai mult. Și domne feresce și păzesc! Șovinisti noștri numai de mișcări naționaliste să nu audă. Indată și fac ei de ei spaimă și-și inchipuesc, că la spatelă cută-

rei mișcări străine de scopurile și idealurile lor, stau ori „panslaviști”, ori „dacoromâni”, ori „pangermani”, cari ar sumuța „vulgul” nemaghiar în potrița „statului”, care fresce, numai „maghiar” este și pôte fi, după a lor glagoriă. Și fiind-că despre Rutenii din Galiția se dică, că oohetéză și trag cu ochiul spre Rusia, nu-i mirare, că combatanții șovinismului agresiv aplică dicerea acesta și față cu Rutenii din Ungaria, ér din ministeriul unguresc de interne se dau ordonanțe severe în contra foilor rutene din Galiția, și li-se interdico trecerea pe teritoriul ungar sub cuvânt, că ele ar agita și ațita în contra Ungariei. Dér și mai nostim decât acesta este, că d. e. „Budapesti Hirip” dela 17 Iulie n. se face, chiar într'un prim articol, interpretul grózei ce i-a cuprins pe Maghiari în fața pretinsului pericul, ce-l involvă propaganda rusescă din America. Povestea acestei „propagande” o cunósem deja și ar fi păcat a mai pierde cuvinte, voidn să insistăm asupra ei.

Așa-dér Maghiarii notéză c'un „pericol” mai mult pentru ei. Că ce noimă are iscodirea de astfel de „pericole” mai mult imaginare, o vor soi ei mai bine. Fapt însă este, că începe și rutenimea a-se deștepta din somnul mortal de până acum, începe și ea să vadă, că decă e să mai fiă și vieze ca individualitate națională, numai prin luptă și sacrificii naționale își va puté asigura viitorul. Ér șovinisti unguri tocmai acesta vor s'o împiedece cu scop de a ținé și mai departe pe Ruteni în jugul sclăviei spirituale de până acum.

Visita dela Constanța.

Martii séra a avut loc pe bordul cuirasatului „Rostislav” dineul oferit de marele Duce Mihailovici în onóra Principelui Ferdinand.

La acest dineu au luat parte, pe lângă Altețele Lor Imperiale și Regale, d-l D. Sturdza, președintele consiliului; Exo. Sa d-l de Fonton, ministrul Rusiei; d-l Ladijenski, consul general și delegat al Rusiei în comisiunea europeană a Dunării; d-l general Vasiliu Năsturel, comandantul diviziei active din Dobrogea; d-l D. Quintescu,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Patriarhale.

Dare de sémă.

(Continuare.)

Luați poesia Nucul. Inbirea sinceră, în care-l cuprinde Iosif, dá viață acestui pom, și face să trăiască asemenea unei ființe, îl ridică până la rangul de un strămoș al familiei poetului:

Același loc iubit umbresc
Șt-un colț de cer întreg cuprinđi —
Nuc falnic, strajă din povești,
D'asupra casei părintesci
Aceleași crângi întinđi . .

De veacuri fruntea nu ți-o temi,
Ții piept când vin furtunii năval —
O de-ai puté să mai rechemi
La póla ta și-acele vremi
De trăiu patriarhal!

Acel șiraz de mandle veré,
De cari m'aduc aminte-abia,
Asemeni unor dragi păreri
Ce-au legănat în mângăeri
Copilăria mea . .

O, de-ai puté să mai aduni
Alaiul de copii vioi
Ce'n horă se'nvirteau nebuni
Și tómnă făureau cununii
Din veștedele-ți foi.

Dér unde-s brudnicii copii
Și unde-s risetele lor? . .
Potecile-au rămas pustii
Și-i năpădit de bălării
Pustiul din pridvor . .

De mult s'au risipit și-acei
Bétrâni ce'n umbră ți-au stătut
La sfături cu părinții mei —
Și trunđa ce-o călcără ei
Țérină s'a făcut!

Străjer măreț, mai ți-amintesc?...
Tu singur încă, neînfrânt,
De-amar de ani adăpostesci
Ruina casei părintesci
Pe care ađi o cânt!

Firește, că adorațiunea timpurilor trecute, îl face pe poet să vadă în totă golițiunea sa decadența de ađi. De bună sémă n'au fost timpuri de invidiat cele în cari au trăit străbunii noștri:

Hei, să te miri, să te cutremuri
De câte-au fost 'nainte vremuri,

dér, cu toate acestea, moșneagul care vorbesce în poesia mult de-atunci, ne spune:

...Că uite! vremurile-acele
De-au fost amarnice și grele,
Dér inimă drepte, credincioșe,
Vin bun și cântece frumoșe,
Erau pe vremurile-acele . .

Ađi cat nedumerit, nepóte:
Cum toate se schimbără, toate!
Din cântece ađi n'ai ce-alege,
Nici vinul nu e vin în lege,
Nici inimă nu mai sunt, nepóte!

E Iosif pesimist? Regăsim în punerea în paralelă a vremurilor trecute și a celor moderne același lucru, pe care-l găsim bună-óră în satirele lui Eminescu?

Mărturisesc, că întrebările acestea m'ar părea, decă nu caraghióșe, dér pline de pedantism, puse în alte împrejurări. Dér în cazul de față răspunsul lor pôte fi foarte interesant.

Dela epoca de înflorire a literaturii noastre, care a isbucnit în proporții atât de mari între anii 1880 și 1890, poesia română a trecut prin nisece stadii de tot ourióșe. Nu vorbesc de scriitorii noștri deja

bétrâni, nici de cei pré tineri, ale căror sute de volume n'au adus nimic de samă. Mě gândesc la câți-va dintre poeții noștri despre cari s'a vorbit mult într-o vreme. Ce s'a întâmplat cu ei! Frații Stavri scriu ađi poesii mai slabe ca odinioară și au scris deja pré mult ca să poți aștepta încă ceva în viitor dela ei. Radu Rosetti, poetul dilei într-o vreme, ađi a ajuns atât de jos pe cât l'au ridicat de sus reclama și o critică pe care i-o făceau fetele din pensióne. Haralamb Lecca scoțénd Prima, cei mai mulți și-au đis: „Étă un poet de viitor”. Ađi, după Sexta, începe să nu mai fiă nici „un poet al trecutului”. Nanu a început bine, ca să ne dea un volum de Nocturne atât de întunecóșe ca o nópte fără stele. Singurul O. Carp înaintéză cu pas sigur, dér volumul atât de așteptat al poesiilor sale nu mai apare. Nu vom vorbi aici despre alți câți-va tineri, dela cari așteptăm apariția câtor-va volume frumoșe de versuri.

În această secetă literară și bogăția de desiluzii apar „Patriarhalele”, după ce de multă vreme deja privirile multora erau îndreptate asupra lui Iosif.

De la „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Pilde și sfaturi pentru popor. de d-l Ioan Pop Reteganu, Cartea conține vreo 24 descrieri, cari cuprind diferite învățături pentru trebuințele țeranilor noștri. 50 b. (+ 10 b. porto.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, precum și vorbiri la diferite ocazii școlare, de G. Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„Carte pentru toți“, întocmită după ideile lui Sam. Smiles, de Teodor V. Păcățian. Prețul 40 bani (plus 5 b. porto.)

Săpătorul de bani, comedia în trei acte. localizată de A. Pop. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatrul Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Vieta după moarte, seu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenesci și deșertăciunea celor trecătoare, de I. P. Ediția II. Prețul fl. —50 cr. Cu posta 55 cr.)

Musa Someșană, poezii populare din jurul Năsăudului, culesse de Iuliu Bognariu. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. Buticescu. Are tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (cu porto 12 cr.)

Lira Bihorului, o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de Antoniu P. p. Prețul 20 cr. (cu porto 23 cr.)

„Gzeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.

„Pretolul din Noieni“, narațiune istorică din vécül nosru, scrisă de Arghiro-barbu. Prețul 10 cr. (+ 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților de G. Simu. Pr. 30 cr. + 3 cr. porto.)

Poesii de V. R. Buticescu. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Suspîn și zimbire, poezii și prosă de A. Pop. Prețul 40 cr. (cu porto 43 cr.)

Zarandul și munții apuseni ai Transilvaniei, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte prețioasă și rară în felul său. O recomandăm pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoscă țera și numele lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Omul“, noțiuni din anatomie și fiziologie și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc de George Cătană inv. Această carte servește ca manual pentru anul al IV-lea al școlii pop. pentru școlile de repetiție și pentru poorul nostru. Prețul 50 bani (pl. 5 b. por.)

Omul și lumea, cântări funebreale de Aron Boca-Velcherianul. Prețul 16 bani (+ 3 b. porto.)

Prietinul săteanului român. Sfaturl în formă de dialog pentru elevi și aulți de I. Pop-Reteganu. Prețul 60 bani (plus 10 bani porto.)

Legea de pensiuine pentru învățătorii pop. din Ungaria. Prețul 44 bani (+ 5 b. porto.)

Oral general pentru școala română sub clase și cu un singur învățător de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 17 Iulie n. 1901.

Table with exchange rates for various currencies including gold, silver, and paper money from Vienna.

Cursul pieței Brașov.

Din 18 Iulie n. 1901.

Table with local market prices for various goods like flour, oil, and other commodities in Brașov.

Nr. 9848 - 1901.

PUBLIKAȚIUNE.

Preliminaritul de buget despre Venitele și spesele orașului Brașov pe anul 1902 dimpreună cu toate documentele probătore sunt depuse în localul contabilității orașenești — edificiul magistratului din Strada Porții N. 63 — după prescriesele legii art. XXII din 1866 §. 125 pe timp de 15 zile, adecă dela 14—28 Iulie a. c.

Fie-care contribuabil la dările comunale are dreptul a-l lua în vedere în orele antemeridiaue dela 8—12 și a-și face eventualele sale obiecțiuni prezentându-le subscrisului magistrat până la 28 Iulie a. c.

Brașov, in 11 Iulie 1901.

1—1.(207) Magistratul orașenesc.

De închiriat

o locuință plăcută, luminoasă, cu 2 odăi. intrare separată, privește frumoasă, bucătărie, în strada Cătarinei nr. 15, dela Sânt-Mihaiu seu imediat.

Informații în strada Castelui nr. 29.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1901.

Large table showing train schedules for various routes including Budapest-București, Copsa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș, Mureș-Ludoș-Bistrița, Cucerdea-Oșorhei-Regh.-săsesc, Ghiriș-Turda-Dej-Bistrița, Sibiu-Cisnădie, Clușiu-Zălau, Sighișoara-Odorhei-săcuesc, Alba-Iulia-Zlatna, Brașov-Zărnești, Timișoara-M.-Rodna-Lippa, and Brașov-Chezd-Oșorhei.

* Nota: Orela însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se citi de sus în jos; cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri încadrați cu linii mai negre înseamnă orele de noapte. — Semnul —> arată cu signa direcția, încărău merg trenul.